T001 A HÀM I 63-Tỳ Bà Thi Phật Q.thượng

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

733 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT TỲ BÀ THI – TRƯỜNG A HÀM I

SOÁ 3

KINH PHAÄT TYØ-BAØ-THI1 Haùn dòch: Toáng Phaùp Thieân

QUYEÅN THÖÔÏNG2

Luùc baáy giôø, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Thôøi quaù khöù coù ñaïi quoác vöông teân Maõn-ñoä-ma. Vua coù moät Thaùi töû teân Tyø-baø-thi. Soáng laâu ngaøy trong thaâm cung, Thaùi töû muoán ñi daïo xem coâng vieân3, neân baûo Du-nga4, ngöôøi ñaùnh xe: “Haõy boá trí xe ngöïa ñaøng hoaøng ñeå ta ñi du ngoaïn.” Du-nga vaâng leänh ñeán chuoàng ngöïa, xeáp ñaët xe ngöïa ñem tôùi tröôùc Thaùi töû. Thaùi töû leân xe, ra ngoaøi, thaáy moät ngöôøi beänh, beøn hoûi: “Taïi sao ngöôøi naøy hình daùng tieàu tuïy, söùc löïc baïc nhöôïc nhö vaäy?” Du-nga ñaùp: “Ñaây laø ngöôøi beänh.” Thaùi töû hoûi: “Beänh laø gì? ” Du-nga traû lôøi: “Boán ñaïi giaû hôïp, hö huyeãn khoâng thaät, choáng traùi nghòch nhau, lieàn sinh khoå naõo, ñoù goïi laø beänh.” Thaùi töû hoûi: “Ta coù thoaùt khoûi beänh khoâng?” Du-nga ñaùp: “Thaân theå huyeãn hoùa cuûa Ngaøi cuõng laø töù ñaïi khoâng khaùc. Neáu

1. Baûn haùn, Tyø-baø-thi Phaät kinh, Toáng Phaùp Thieân dòch (Ñaïi 1, No.3, tr.154b-159a). Tham chieá u: Phaät Thuyeát Tröôøng A-haøm kinh, Haäu Taàn Hoaèng thæ Phaät-ñaø-da-xaù coïng Truùc Phaät Nieäm dòch, 'Ñeä nhaát phaàn sô Ñaïi Baûn kinh Ñeä nhaát', (Ñaïi I, No.1(1), tr.1b-10c). 2. Haùn, quyeån thöôïng, tieáp theo No.2, noùi veà Ñöùc Phaät Tyø-baø-thi töø khi daïo boán cöûa thaønh cho ñeán khi thaønh Voâ thöôïng chaùnh ñaúng chaùnh giaùc. 3. Haùn: Vieân laâm ; No.1(1): Vieân quaùn. 4. Du-nga ; No.1(1) khoâng noùi teân ngöôøi ñaùnh xe.

khoâng töï baûo hoøa cuõng khoâng thoaùt beänh.” Thaùi töû nghe noùi, loøng caûm thaáy khoâng vui, lieàn baûo quay xe trôû veà hoaøng cung, ngoài traàm tö veà caùi khoå cuûa beänh laø thaät, khoâng hö doái, taâm khoâng an oån.” Theá Toân noùi keä: Thaùi töû Tyø-baø-thi, Daïo xem quanh vöôøn röøng; Boãng thaáy ngöôøi beänh hoaïn, Hình saéc raát tieàu tuïy. Lieàn hoûi ngöôøi ñaùnh xe. Bieát mình khoâng thoaùt beänh, Ngoài yeân töï traàm tö: Khoå beänh, laø thaät coù. Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ: Vua Maõn-ñoä-ma hoûi Du-nga: “Thaùi töû ñi ra ngoaøi trôû veà, taïi sao khoâng vui?’ “Du-nga ñaùp: “Thaùi töû ra ngoaøi daïo xem phong caûnh, thaáy moät ngöôøi beänh hình saéc tieàu tuïy. Thaùi töû khoâng bieát, hoûi ‘Ngöôøi aáy laø ngöôøi gì?’ Du-nga traû lôøi: ‘Ñoù laø ngöôøi beänh.’ Thaùi töû hoûi: ‘Ta coù thoaùt khoûi beänh khoâng?’ Du-nga ñaùp: ‘Thaân theå cuûa Ngaøi cuõng ñoàng boán ñaïi huyeãn hoùa khoâng khaùc; neáu khoâng töï baûo hoøa cuõng khoâng thoaùt khoûi beänh.’ Thaùi töû lieàn baûo quay xe trôû veà cung; suy nghó veà söï khoå cuûa beänh neân khoâng vui.” Vua Maõn Ñoä Ma nghe vieäc naøy, nhôù laïi lôøi cuûa thaày töôùng ngaøy tröôùc: ‘Neáu taïi gia thì thoï pheùp Quaùn ñaûnh5 noái ngoâi vua

Chuyeån luaân. Neáu xuaát gia thì doác chí tu haønh thì chöùng ñaéc quaû Phaät.’ Nghó vaäy, neân trong cung cho baøy caùc loaïi nguõ duïc tuyeät vôøi ñeå mua vui Thaùi töû, laøm Ngaøi say ñaém, boû chí xuaát gia. Theá Toân noùi keä: Phuï vöông Maõn-ñoä-ma Bieát con daïo chôi veà, Thaân taâm khoâng ñöôïc vui. Sôï Thaùi töû xuaát gia;

5. Quaùn ñaûnh , nghi thöùc röôùi nöôùc leân ñænh ñaàu ñeå laøm leã töùc vò cho vua hay laäp thaùi töû theo phaùp coå xöa cuûa AÁn Ñoä.

735 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT TỲ BÀ THI – TRƯỜNG A HÀM I

Duøng thuù vui tuyeät dieäu,

Saéc, thanh, höông, vò, xuùc;

Laøm thoûa loøng Thaùi töû,

Ñeå sau keá nghieäp vua.

Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ:

Sau ñoù, Thaùi töû Tyø-baø-thi baûo Du-nga:

“Haõy boá trí xe ngöïa ñaøng hoaøng ñeå ta ñi du ngoaïn.”

Du-nga vaâng leänh, ñeán chuoàng ngöïa, xeáp ñaët xe ngöïa ñem tôùi tröôùc Thaùi töû. Ra khoûi thaønh, Thaùi töû thaáy moät ngöôøi giaø, toùc raâu ñeàu baïc, thaân taâm suy nhöôïc, run raåy, hôi thôû pheàu phaøo, choáng gaäy ñi veà phía tröôùc.

Thaùi töû hoûi:

“Ñaây laø ngöôøi gì?”

Du-nga ñaùp:

“Ñaây laø ngöôøi giaø.”

Thaùi töû hoûi:

“Sao goïi laø ngöôøi giaø?”

Du-nga ñaùp:

“Thaân nguõ uaån huyeãn hoùa, boán töôùng bieán ñoåi, baét ñaàu töø ñöùa beù, khoâng bao laâu tröôûng thaønh roài giaø laõo, maét môø, tai ñieác, thaân taâm suy taøn, goïi laø giaø.”

Thaùi töû hoûi:

“Ta coù thoaùt khoûi giaø khoâng?”

Du-nga thöa:

“Sang heøn tuy khaùc nhöng thaân hö giaû naøy khoâng khaùc; ngaøy qua thaùng laïi cuõng phaûi giaø suy.”

Thaùi töû nghe noùi khoâng vui, trôû veà cung, ngoài yeân traàm tö veà söï ñau khoå cuûa giaø, khoâng theå naøo thoaùt ñöôïc.

Theá Toân noùi keä:

Thaùi töû Tyø-baø-thi,

Boãng thaáy moät ngöôøi giaø;

Toùc raâu ñeàu baïc phô,

Söùc suy taøn, choáng gaäy.

Ngaøi nhaäp ñònh tö duy:
Taát caû phaùp höõu vi;
Thay ñoåi töøng saùt na,
Khoâng ai thoaùt khoûi giaø. Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ: “Vua Maõn-ñoä-ma thaáy Thaùi töû khoâng vui, hoûi Du-nga: “Taïi sao taâm tình con ta khoâng vui? Du-nga ñaùp: “Thaùi töû ra ngoaøi thaáy moät ngöôøi giaø. Ngaøi hoûi: ‘Ñaây laø ngöôøi gì?’ Du-nga ñaùp: ‘Ñaây laø ngöôøi giaø.’ Thaùi töû laïi hoûi: ‘Giaø laø gì?’ Du-nga ñaùp: ‘Thaân naêm uaån huyeãn hoùa, boán töôùng bieán ñoåi, baét ñaàu töø ñöùa beù, khoâng bao laâu tröôûng thaønh roài giaø laõo, maét môø, tai ñieác, thaân taâm suy taøn, goïi ñoù laø giaø.’ Thaùi töû hoûi: ‘Ta coù thoaùt khoûi giaø khoâng?’ Du-nga thöa: ‘Sang heøn tuy khaùc nhöng thaân giaû hôïp naøy khoâng khaùc. Ngaøy qua thaùng laïi, cuõng phaûi giaø suy.’ Thaùi töû nghe noùi khoâng vui, trôû veà, ngoài yeân laëng traàm tö, thaät khoâng sao thoaùt khoûi giaø. Do ñoù Ngaøi khoâng vui.” Vua cha nghe vieäc naøy, nhôù ñeán lôøi cuûa thaày töôùng ngaøy tröôùc: ‘Neáu taïi gia laøm vua Chuyeån luaân. Neáu xuaát gia chaéc chaén chöùng quaû Phaät.’ Vua Maõn-ñoä-ma nghó vaäy, neân duøng naêm duïc tuyeät vôøi mua vui Thaùi töû laøm Ngaøi öa thích boû chí xuaát gia. Theá Toân noùi keä: Phuï vöông Maõn-ñoä-ma, Thaáy con loøng khoâng vui; Nhôù lôøi thaày töôùng noùi, Sôï Thaùi töû xuaát gia. Lieàn duøng vui naêm duïc, Thoûa loøng cho Thaùi töû; Nhö vua trôøi Ñeá Thích, Vui trong vöôøn hoan hyû. Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ: Sau ñoù, Thaùi töû Tyø-baø-thi baûo Du-nga: “Haõy boá trí xe ngöïa ñaøng hoaøng, ta muoán ñi du ngoaïn.” Du-nga ñeán chuoàng ngöïa, xeáp ñaët xe coä ñem tôùi tröôùc Thaùi töû. Thaùi töû ñi ra ngoaøi, thaáy coù nhieàu ngöôøi vaây quanh moät chieác xe tang, khoùc loùc thaûm thieát. Thaùi töû hoûi: “Ñaây laø ngöôøi gì?” Du-nga ñaùp: “Ñaây laø ngöôøi cheát.”

737 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT TỲ BÀ THI – TRƯỜNG A HÀM I Thaùi töû hoûi: “Ngöôøi cheát laø gì?” Du-nga ñaùp: “Con ngöôøi soáng trong theá giôùi troâi noåi naøy, tuoåi thoï coù daøi ngaén. Ngaøy naøo ñoù, hôi thôû döùt thì thaàn thöùc lìa khoûi xaùc, vónh bieät thaân quyeán ra ôû luoân nôi goø hoang, thaân thuoäc buoàn khoùc, ñaây laø cheát.” Thaùi töû hoûi: “Ta coù thoaùt khoûi cheát khoâng?” Du-nga ñaùp: “Ba coõi khoâng an, laøm sao thoaùt khoûi sinh töû? Cho neân, khoâng ai thoaùt khoûi cheát caû.” Thaùi töû nghe noùi, thaân taâm buoàn raàu, baûo quay xe trôû veà cung, ngoài yeân laëng suy nghó veà phaùp voâ thöôøng, chaúng theå öa thích, laøm sao ta thoaùt ñöôïc khoå naøy. Theá Toân noùi keä: Thaùi töû Tyø-baø-thi, Thaáy ngöôøi cheát neân hoûi. Ngöôøi ñaùnh xe traû lôøi, Khoâng ai thoaùt cheát ñöôïc. Ngoài yeân töï suy nghó, Thaät ñuùng khoâng nghi ngôø; Ta phaûi laøm theá naøo, Ñeå thoaùt khoûi voâ thöôøng. Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ: Vua Maõn-ñoä-ma hoûi Du-nga: “Taïi sao Thaùi töû khoâng vui?” Du-nga ñaùp: “Thaùi töû ñi ra khoûi thaønh thaáy moät ngöôøi cheát, hoûi: ‘Ñoù laø ngöôøi gì? Du Nga ñaùp: ‘Ñoù laø thaây cheát.’ Thaùi töû hoûi: ‘Cheát laø gì?’ Du-nga ñaùp: ‘Con ngöôøi soáng trong theá giôùi troâi noåi naøy, tuoåi thoï coù daøi ngaén. Ngaøy naøo ñoù, ñöùt hôi thôû, thaàn thöùc lìa khoûi xaùc, vónh bieät thaân quyeán ra ôû luoân nôi goø hoang, thaân quyeán buoàn khoùc,

ñoù goïi laø cheát.’ Thaùi töû hoûi: ‘Ta coù thoaùt khoûi cheát khoâng?’ Du-nga ñaùp: ‘Ba coõi khoâng yeân, laøm sao thoaùt ñöôïc sinh töû? Cho neân khoâng ai thoaùt khoûi cheát caû.’ Thaùi töû nghe noùi, baûo quay xe trôû veà cung, yeân laëng traàm tö, thaät khoâng theå

thoaùt cheát, do ñoù khoâng vui.” Nhaø vua nghe lôøi naøy nhôù ñeán lôøi thaày töôùng ngaøy tröôùc: ‘Neáu taïi gia laøm Luaân vöông, neáu xuaát gia chöùng quaû Phaät.’ Nhaø vua ñem naêm loaïi duïc ñeå mua vui cho Thaùi töû , khieán ngöôøi say ñaém, boû chí xuaát gia. Theá Toân noùi keä: Quoác vöông Maõn-ñoä-ma, Bieát Thaùi töû Tyø-thi, Nhìn thaáy ngöôøi qua ñôøi, Than thôû loøng khoâng vui. Vua duøng caûnh vui thuù, Saéc, thanh, höông, vò, xuùc; Laøm Thaùi töû öa thích, Boû chí nguyeän xuaát gia. Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ: Sau ñoù, Thaùi töû Tyø-baø-thi baûo Du-nga: “Haõy boá trí xe ngöïa ñaøng hoaøng, ta muoán ñi du ngoaïn.” Du-nga nghe xong, lieàn ñeán chuoàng ngöïa, xeáp ñaët xe coä ñem tôùi cho Thaùi töû. Thaùi töû leân xe ra ngoaøi, thaáy moät Bí-soâ6, caïo boû raâu toùc, maëc ca sa. Thaùi töû hoûi: “Ñaây laø ngöôøi gì?” Du-nga ñaùp: “Ñaây laø ngöôøi xuaát gia.” Thaùi töû hoûi: “Ngöôøi xuaát gia laø gì?” Du-nga ñaùp: “Ngöôøi giaùc ngoä laõo beänh töû, vaøo cöûa giaûi thoaùt, thöïc haønh nhaãn nhuïc töø bi, caàu an laïc Nieát-baøn, vónh vieãn caét ñöùt söï aân aùi cuûa thaân quyeán, chí nguyeän laøm Sa-moân; goïi laø ngöôøi xuaát gia.” Thaùi töû nghe xong vui möøng ñeán tröôùc vò Bí-soâ, taùn thaùn: “Laønh thay! Laønh thay! Thöïc haønh caùc phaùp thieän töø bi, nhaãn nhuïc, bình ñaúng thì coù theå döùt boû phieàn naõo höôùng ñeán an laïc. Ta cuõng

6. Bí-soâ , cuõng goïi laø Tyû-khöu; No.1(1)ø: gaëp moät Sa-moân .

739 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT TỲ BÀ THI – TRƯỜNG A HÀM I mong muoán laøm nhö vaäy. Thaùi töû noùi xong trôû veà cung, phaùt loøng tin, haønh phaùp xuaát gia, taùc thaønh töôùng maïo Sa-moân.”
Theá Toân noùi keä:
Thaùi töû ra khoûi thaønh,
Daïo xem caùc phong caûnh.
Chôït thaáy ngöôøi giaø beänh,
Hieän töôïng voâ thöôøng kia.
Taâm tö suy nghó maõi,
Ñau khoå vaán vöông loøng.
Laïi thaáy ngöôøi xuaát gia,
Caïo boû saïch raâu toùc;
Maëc ca sa hoaïi saéc,
Ñieàm ñaïm daùng trang nghieâm;
Haønh töø bi bình ñaúng,
Nhaãn nhuïc caùc phaùp thieän.
Neân Ngaøi xin xuaát gia,
Töø boû naêm duïc laïc,

Cha meï cuøng quyeán thuoäc,
Quoác thaønh cuøng vaät quyù.
Mang hình töôùng Sa-moân,
Nhaãn nhuïc, töï ñieàu phuïc;
Tröø haún taâm tham aùi,
Sieâng naêng caàu giaûi thoaùt.
Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ:
Taïi thaønh Maõn-ñoä-ma coù taùm vaïn ngöôøi thaáy Tyø-baø-thi töø boû ngoâi cuûa phuï vöông, xuaát gia caïo toùc mang hình töôùng Sa-moân, neân hoï suy nghó:
“Thaùi töû thuoäc doøng hoï cao thöôïng laïi töø boû naêm duïc ñeå tu phaïm haïnh. Chuùng ta neân xuaát gia theo. Hoï nghó nhö theá roài, lieàn xuaát gia laøm Sa-moân.”
Theá Toân noùi keä:
Ngöôøi ñaïi trí toái thöôïng,
Soá naøy coù taùm vaïn;
Tuøy thuaän Tyø-baø-thi,
Xuaát gia tu phaïm haïnh.
Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí soâ:
Sau khi Boà-taùt Tyø-baø-thi ñaõ xuaát gia roài, cuøng vôùi taùm vaïn ngöôøi kia, rôøi khoûi thaønh phoá cuûa mình, du haønh caùc nôi, ñeán moät laøng noï keát haï an cö. Sau khi maõn haï, Ngaøi suy nghó: ‘Taïi sao Ta laïi nhö ngöôøi say meâ du haønh caùc nôi vaäy?’ Nghó nhö vaäy taâm Ngaøi thanh tònh ñi ñeán choã ôû cuõ. Nöûa ñeâm, Ngaøi laïi suy nghó: ‘Taïi sao ta söû duïng söï phuù quyù cuûa theá gian? Chuùng sanh do tham aùi neân luaân hoài sanh töû, bò khoå raøng buoäc lieân tuïc khoâng chaám döùt.’ Ngaøi laïi suy nghó: ‘Nguyeân nhaân cuûa khoå laø giaø cheát. Giaø cheát do nhaân duyeân gì phaùt sinh?’ Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh7 quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, thaáy coù giaø cheát laø do coù söï sinh. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa sinh do nhaân duyeân gì phaùt sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, thaáy töø höõu maø coù. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa höõu do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, do thuû sinh ra höõu. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa thuû do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, do aùi sinh ra thuû. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa aùi do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, do thoï sinh ra aùi. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa thoï do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, do xuùc sinh ra thoï. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa xuùc do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, do luïc nhaäp sinh xuùc. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa luïc nhaäp do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, do danh saéc sinh luïc nhaäp. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa danh saéc do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà phaùp naøy, do thöùc sanh danh saéc. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa thöùc do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt kyõ veà

phaùp naøy, do haønh sinh ra thöùc. Ngaøi laïi suy nghó: Khoå cuûa haønh do nhaân duyeân gì sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt phaùp naøy, do voâ minh sanh haønh. Nhö vaäy, voâ minh duyeân haønh, haønh duyeân thöùc, thöùc duyeân danh saéc, danh saéc duyeân luïc nhaäp, luïc nhaäp duyeân xuùc, xuùc duyeân thoï, thoï duyeân aùi, aùi duyeân thuû, thuû duyeân höõu, höõu duyeân sanh, sanh duyeân laõo töû öu bi khoå naõo. Nhö vaäy laø söï taäp hôïp thaønh moät khoái khoå lôùn8. Baáy giôø Boà-taùt Tyø-baø-thi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa

7. Haùn: Tam-ma-ñòa, : chaùnh ñònh, ñònh yù, laø xa lìa hoân traàm traïo cöû, chuyeân taâm truï vaøo moät caûnh (ñoái töôïng quaùn saùt). 8. Haùn: Taäp thaønh nhaát ñaïi khoå uaån, ; No.1(1): Khoå thaïnh aám, ; choã khaùc: thuaàn ñaïi khoå tuï ; hay nguõ aám xí thaïnh khoå .

741 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT TỲ BÀ THI – TRƯỜNG A HÀM I khoå laõo töû? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy: sinh bò dieät thì laõo töû dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà sinh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do höõu dieät thì sinh dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà höõu? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do thuû dieät thì höõu dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà thuû? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do aùi dieät thì thuû dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà aùi? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do thoï dieät thì aùi dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà thoï naøy? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do xuùc dieät thôøi thoï dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà xuùc naøy? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do luïc nhaäp dieät thì xuùc dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà luïc nhaäp? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do danh saéc dieät thì luïc nhaäp dieät. Ngaøi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà danh saéc? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do thöùc dieät thôøi danh saéc dieät. Ngaøi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà thöùc? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do haønh dieät thì thöùc dieät. Ngaøi laïi suy nghó: Laøm sao dieät tröø nhaân cuûa khoå veà haønh? Ngaøi nhaäp chaùnh ñònh quaùn saùt veà phaùp naøy, do voâ minh dieät thì haønh dieät. Nhö vaäy, voâ minh dieät thì haønh dieät, haønh dieät thì thöùc dieät, thöùc dieät thì danh saéc dieät, danh saéc dieät thì luïc nhaäp dieät, luïc nhaäp dieät thì xuùc dieät, xuùc dieät thì thoï dieät, thoï dieät thì höõu dieät, höõu dieät thì sanh dieät, sanh dieät thì laõo töû öu bi khoå naõo dieät.” Nhö vaäy, moät khoái khoå lôùn, töï noù khoâng sanh nöõa. Theá Toân noùi keä: Boà-taùt Tyø-baø-thi, Traàm tö khoå giaø cheát, Duøng trí tìm nhaân khoå, Duyeân gì sanh phaùp gì? Nhaäp ñònh quaùn saùt kyõ, Bieát roõ khoå do sinh; Cho ñeán nhaân cuûa haønh, Bieát töø voâ minh khôûi. Laïi quaùn dieät töø ñaâu, Voâ minh dieät haønh dieät; Cho ñeán heát laõo töû,

Thì khoå uaån khoâng coøn.

Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ:

Khi aáy, Boà-taùt Tyø-baø-thi laïi quaùn veà saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc sanh dieät khoâng ngöøng, nhö huyeãn nhö hoùa khoâng chaân thaät. Khi ngaøi quaùn nhö vaäy, trí quaùn hieän tieàn, taát caû nghieäp taäp phieàn naõo khoâng coøn sinh khôûi, ñaéc ñaïi giaûi thoaùt, thaønh Chaùnh ñaúng giaùc. Theá Toân noùi keä:

Boà-taùt Tyø-baø-thi,
Laïi quaùn caùc phaùp uaån;
Nhaäp vaøo Tam-ma-ñòa9,
Khi trí quaùn hieän tieàn.
Taäp khí khoå hoaëc nghieäp,
Taát caû ñeàu khoâng sanh;
Nhö luïa bò gioù cuoán,
Khoâng saùt na naøo ngöøng.
Thaønh töïu Phaät Boà-ñeà,
Quaû Nieát-baøn an laïc;
Nhö traêng troøn saùng chieáu,
Raïng rôõ khaép möôøi phöông.

Theá Toân noùi keä xong, baûo caùc Bí-soâ:

“Boà-taùt Tyø-baø-thi khi chöa giaùc ngoä, thöù nhaát nghi ngôø veà söï meâ loaïn cuûa töï thaân. Thöù hai nghi ngôø veà caùc phieàn naõo tham saân cöù phaùt trieån maõi. Ngaøi quaùn saùt veà caùc phaùp duyeân sanh nhö vaäy, ñaéc ñaïi giaûi thoaùt.”

Theá Toân noùi keä:

Thaân Phaät Nhö Lai kia,
Ngaøi chöùng phaùp khoù chöùng;
Quaùn saùt phaùp duyeân sinh,
Ñoaïn tröø tham, saân, si.
Taän cuøng ñeán bôø giaùc,
Thaønh töïu ñaïi giaûi thoaùt;
Nhö maët trôøi treân nuùi,
Chieáu saùng khaép nôi nôi10.

9.

Tam-ma-ñòa, : chaùnh ñònh, xem cht.14.

10.

No.3, ñoaïn naøy laø phaàn keát cuûa quyeån thöôïng; No.1(1), thì khoâng coù ñoaïn naøy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.